

HANGYA

A szövetkezetek adózása.

Az új adótörvény alapján a szövetkezetek megadóztatása is most van folyamatban, amiről ez ideig központunkhoz beérkezett jelentésekből ugyanolyan sérelmeket állapíthatunk meg, mint amely sérelmekről beszélnek a gazdasági élet többi faktorai.

Nem az adótörvény ellen emeljük fel szavunkat, mert hisz jól tudjuk, hogy csak az igazságos és megfelelő adózás segítheti ki az állam megrekedt szekerét a gazdasági kátyuból s csak annak segítségével állítható vissza a háboru előtti nyugodt és biztos gazdasági élet, melyre az alapokat a kormány az új adótörvényben kívánta lefektetni.

A törvény végrehajtása, a szövetkezetek, mint adóalanyok megadóztatása azonban az a tény, ahol a törvénnyel szemben sérelmet tapasztalhatunk s panaszt kell emelnünk a szövetkezetekre teherviselő képességükkel arányban nem álló magas összegben történt adó kiróvások miatt.

A szövetkezetek ugyanis, mint nyilvános számadásra kötelezett vállalatok, minden üzleti ténykedésükről, elért forgalmukról, bevételeikről, hasznukról és jövedelmekről nyitott könyvekkel és ezek alapján készített számadásokkal, mérleggel felelnek s így náluk ugyább haszon elérése, vagy eltírt jövedelem nem fordulhat elő.

Az adótörvény is a szövetkezetek mérlegében kimutatott adatok alapján kötelezi az adókövető közegeket a szövetkezetek adójának megállapítására, ezzel szemben azonban igen sok szövetkezetünknel teljesen önkényes számítások alapján állapítják meg az adóalapot, ami után aztán a megengedett adókulcs szerint az adót kivetik. Természetesen ezen adó sokszorosán felülmulja a megengedett és a törvény által előírt adómérvét és így a szövetkezeteket oly adózásra kényszerítene, ami teljesen megingathatja ugy adózőképességüket, mint productiv erejüket és lassanként elsorvasztja a nép ezen legfontosabb gazdasági intézményeit.

Már pedig az állangazdaság szempontjából is rendkívül fontos, hogy a népnek, mint legnagyobb adóalanyának gazdasági előhaladását szolgáló intézmények okos adópolitikával a fejlődés útján elősegíttessenek, miért is bölcs belátást, teljes igazságos elbánást és a törvény

szellemének betartását kérjük az adókiróvások alkalmával. Ahol pedig ezek ellen hibák történtek a kiróvások körül, ott a felelősségi fórumoktól várjuk azok reparálását, hogy a sérelmes adókiróvások ne súlythassák az övetkezeteket oly terhekkel, melyek fejlődésüket és az ország gazdasági építő munkájában való fontos szerepüket teljesen aláshassák.

A hitelről.

A központ mindenkör éber figyelemmel kíséri a szövetkezetek működését, mint az orvos a beteget, ugyanolyan gondossággal kísérik mi is a szövetkezetek működését s vigyázunk, hogy mint egy egészséges testben minden szerv a maga helyén, egészségesen működjen.

Vizsgálataink során azonban egy oly betegséget állapítottunk meg, amely lassan megfertőzi, beteggé teszi sok-sok szövetkezet egyébként egészséges testét és véréit.

Ez a betegség a hitel!

Mind az a jó tanács és intelem, amely a hitel megszorítása és teljes megszüntetése érdekében központunk részéről hosszabb idő óta elhangzik, sok szövetkezetnél nem talál megfontolásra.

Szomorú kép tárul elénk egy-egy vizsgálatnál, mikor a szövetkezet kintlevő hiteleit vesszük számon, a legtöbb esetben maga az igazgatóság az, amely a legjobban megdöbben, mikor hallja, hogy 5—10.000 Lei alaptőkével dolgozó szövetkezetek akkor, amikor árukért sok ezer Leivel tartozik, majdnem ugyanennyit ad ki hitelbe a szövetkezeti tagoknak.

Ha megkérdezzük az igazgatóságot a túlnagy hitelre nézve, azzal védekezik, hogy ő felhatalmazást az üzletvezetőnek nem adott, az üzletvezető azzal védekezik, kérem, ezek csak átmeneti tartozások, amelyek nagyon rövid időn belül ki lesznek fizetve, de azért két hónap múlva ugyanannyi, esetleg még több kintlevőséget találunk és akkor az igazgatóság zokon veszi, ha a központ váltót, vagy pénzt kér az adósság törlesztésére, zokon veszi, hogy oly nagy a kamat.

Módunkban áll az utóbbi hetek alatt meglátogatott 48 szövetkezetünk áruhitelzéseinek számszerű kimutatását is felhasználni. A fenti számú szövetkezeteknek a revízió alkalmával cca 250.000

Lei kihitelezésük volt a tagoknál kamat nélkül. Elképzelhető, mit jelent ezen összeg elvonása a szövetkezetek forgalmától.

Ez az a nyitott seb, amelyen keresztül észrevétlenül folyik ki a szövetkezetek testéből az erő, egészséget jelentő vér s gyengül nap-nap után a szövetkezet, míg végül romlásba jut.

Eltékelve attól, hogy a központi tartozás után kamatot kell fizetni, a nem forgatott, hanem a hitelekben fekvő, holt tőke után elmaradt haszon mit jelent egy éven át? A holt tőke megduplázását, míg a hitelnél annak egy részének elvesztését, mert a hitel megszüntetése pillanatában már részlegesen kétes.

Sok helyen azt is tapasztaltuk, hogy az igazgatóság ha tud is a hitelről, nincs tájékoztatva arról, vajjon mennyit tesz az ki, az üzletvezetők legtöbb esetben tulteszik magukat a nyert engedélyen és igen szívesen hiteleznek, ha az igazgatóság érdeklődik, azt mondják: van egy kevés! Ha azután az igazgatóság megelégszik ezzel és nem kér részletes kimutatást az adóokról, akkor a hitelezés megy tovább a végtelenségig.

Hát ez így tovább nem mehet! Felelőssége tudatában egy igazgatóság sem nézheti ölbetett kezekkel a vérvesztességet, amely így éri a szövetkezetet, hanem sürgősen kell intézkednie, összeírni az adósok névsorát — sok helyen meg fognak lepődni az eredményen — s vassziggórral behajtani a kintlevőséget, a további kihitelezést pedig teljesen megszüntetni. Ahol ezt a tanácsot megszivlelik, ott ujja éled a szövetkezet, ellen esetben sorvad tovább.

Ellenőr.

Szövetkezeti hírek.

Halálozás. Nagy gyásza van a di-csősztmártoni szövetkezetnek. — Igazgatósági alelnöke, *Szántner János* főerdőtanácsos f. év augusztus hó 12-én 61 éves korában elhunyt. — Halálával súlyvs veszteség érte a szövetkezetet, mert a szövetkezet építésében és tovább fejlesztésében odaadó, lelkes közreműködésével irányító és buzdító szellemével az elsők közt vette ki részét. — A szövetkezeti eszme önzetlen, derék harcosának kidöltét mélyen fájjaljuk. Emlékét kegyelettel őrzi meg a Hangya szövetkezők tábora.

Szövetkezeti eredmények. A biharmegyei *Fugyivásárhely és vidéke* fogyasztási szövetkezet 1908-ban alakult, mely idő óta virágzó, jóléti intézménnyé fejlődött, a község gazdálkodó lakosságának mindenkor anyagi gyarapodását és ezzel együtt boldogulását szolgálva. Így a gazda tagok részéről is a legszebb megértés és támogatás nyilvánult meg a szövetkezettel szemben, mert megértve a szövetkezeti eszme és mozgalom nagy jelentőségét, öntudatos szövetkezeti szellemmel vesznek részt szövetkezetük fejlesztésében. A 15 évi kitartó buzgó szövetkezeti munkálkodás meghozta gyümölcsét, mert a szerény keretektől a legeredményesebb szövetkezetek közé küzdötte fel magát a szövetkezet. Az aránylag kicsiny taglétszámmal és alapítókével kiró szövetkezet az utóbbi években helyes üzleti érzékkel forgalmát jelentékenyen megnövelte anélkül, hogy terhes kölcsönöket vagy hiteleket vett volna igénybe, csupán csak betartva azon legfőbb szövetkezeti szabályt, hogy a szükségleteket kielégítő kisebb árukészletét minél többször megforgassa. Így például jelen évben is 7 hónap alatt árukészletét már 8—9-szer megforgatta, minek eredményeként a múlt évben lebonyolított 661.000 lei forgalommal szemben már 533.000 lei forgalmat ért el ez évben. A szövetkezet vagyoni helyzete igen örvendetesnek mondható, mert tulajdonát képezi egy szép szövetkezeti ház, melynek jelenlegi értéke 80—100.000 leire is tehető. Tartozása nincs, mert a központtal való szoros kapcsolat minden feltételének a legbuzgóbban igyekszik megfelelni és így a legnagyobb részt a központhoz irányított árrendeléseinek fedezésére az eladásból befolyó pénzt rendszeresen átutalja. Ezáltal legszebb bizonyítékot szolgáltat a szövetkezet arra, hogy a központi tanácsok, figyelmeztető utmutatások batar-tása és a szövetkezeti követelmények megértése a szabályok követése mellett a fejlődés és gyarapodás mily sikeresen és gyorsan érhető el.

A központ közleményei.

Hatóságok részéről a szövetkezeteknek kézbesített iratok (adókievetési jegyzőkönyvek, bírói végzések stb.) felülvizsgálás végett közvetlenül a Központnak küldendők be.

Utóbbi időben többször előfordult, hogy egyes szövetkezeteink a nekik hatóságok részéről kézbesített hivatalos iratokat (adókievetési jegyzőkönyveket, törvényszéki végzéseket stb.) nem közvetlenül a Központnak, hanem a szövetkezetet ellátó tranzitó raktárnak küldték be.

Ez az eljárás helytelen és legtöbb esetben anyagi kár származik belőle a szövetkezetre, mert egyfelől kétszeres posta költséget jelent, másfelől pedig raktáraink nem tudják a szövetkezet által hozzájuk beküldött hatósági iratokat a

törvényesség szempontjából felülvizsgálni s ezért kénytelenek azok a Központ jogügyi és adóügyi osztályához beküldeni elbírálás és esetleges felelősség végett.

E beküldés késedelemmel jár és gyakran előfordul, hogy a felelősségi határidőhöz kötött hatósági határozatokat a központ a felelősségi határidő utolsó napján, sok esetben pedig a határidő lejártja után kapja meg és a szövetkezetet ért sérelmet a határidő letelte miatt, a legjobb akarat mellett sem tudja orvosolni.

Ezért újból felkérjük szövetkezeteinket, hogy az adókievetési jegyzőkönyveket, hatósági határozatokat és minden oly hivatalos iratot, mely jogi vagy adóügyi elintézését igényel, minden egyes esetben az áruktárak megkerülésével egyenesen a Központnak küldjék be, még a részükről történt átvétel napján azonnal és feltétlenül írják reá az illető iratra, hogy azt a szövetkezetnek mikor (év, hó, nap) kézbesítették.

A zöldségmag-termesztés felkarolása. Ismeretes szövetkezeteink előtt is, hogy mily nagy fontosságot tulajdonít gazdanépünk a jó, megbízható zöldségmagvak beszerzésének és hogy mily jelentékeny mennyiséget tesz ki e cikkben évenkénti szükséglete, aminek nagyobb része külföldi eredetű. E téren is gazdaságosabb berendezkedés és nagy megtakarítás lenne elérhető a zöldségmag-termesztés felkarolása által, amire minden gazdának törekednie is kell. A Hangya segítségére kíván lenni ebben is a gazdáknak a szakismeretek és szakszertű utmutatások megadásával és ezért *Velich István gazdasági akadémiai tanár által írott „Zöldségmag-termesztési utmutatót”,* — mely füzet a legszakszertűben és kimerítően foglalkozik az összes zöldségmagvak termesztésével, úgy hogy abból minden gazda a szükséges tudnivalókat elsajátíthatja — megküldjük szövetkezeteinknek 10 lei árban, a célból, hogy annak alapján a zöldségmag termesztést a gazdák körében propagálja. Ezen rendkívül hasznos kis füzet minden gazdának nélkülözhetetlen tanácsadója s így a szövetkezet annak megszervezése és a benne foglalt ismeretek terjesztése által nagy szolgálatot tehet tagjainak. Tekintve, hogy csak korlátozott számban áll a füzet központunk rendelkezésére, egyelőre csak egy-egy füzetet küldünk szövetkezeteinknek azzal, hogy ha a szövetkezet több példányt kíván a füzetből, utánrendelés mellett talán még egy pár füzetet küldeni fogunk. Ha netalán a szövetkezet a füzetet nem hasznosít-

hatná, úgy küldje azt vissza központunkhoz, mikor is az árát 10 leit javára írjuk. — Reméljük, ezen füzettel szövetkezeteink megkezdhetik a hasznos könyvek gyűjtését, hogy mielőbb egy kis könyvtár állhasson a szövetkezetben a tagok ismeretbővítése céljából rendelkezésre.

Felhívjuk a szövetkezetek figyelmét a Hangya Központ raktáraiban kapható csokoládéra!

Töltött krémrud csokoládé. Batan a la Crem 1 carton 40 és 48 drb.

Fogyasztási consum csokoládé 1 lei eladásra 1 carton 70, 120 és 140 ripni és a legjobb háztartási főző, valamint csemege csokoládék 1/10, 1/5 és 1/4 kg. nagyságokban.

A Hangya Naptár nem üzlet!

Neveljük a szövetkezeti népszellemet, mert ez a népszellem a könnyű szövetkezeti ügyvezetés és minden gazdasági és kulturális haladás első feladata.

Rendelje meg mindenik szövetkezet saját érdekében már most az

1924. évi Hangya Naptárt cca 200 oldalon, 120 képpel és rajzokkal, gazdag tartalommal.

1924 Megjelenik október hó 1-én. *1924* A nevelés érdekében önköltségi áron alul számlázzuk!

Aldozzon minden szövetkezet a tagnevelés céljaira, ha kítartó, áldozatkész és hű tagokat akar.

Hirdetések.

Gyimesfelsőlők Hangya fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi október hó 7-én délután 3 órakor a község házában rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25-ik paragrafusában értelmében meghívhatók. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. évi október hó 14-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Alapszabály 12-ik paragrafusának módosítása. Alapítke emelés.* 2. Igazgatóság és felügyelőbizottság választása. 3. Netaláni indítványok. Kelt, Gyimesfelsőlők, 1923. augusztus 12-én.
Az igazgatóság.

* Régi szöveg: A tagok által befizetendő egy üzlet rész 5 leiben állapították meg stb.
Új szöveg: A tagok által befizetendő egy üzlet rész 50 leiben állapították meg stb.

A „Hangya” című mellékletet szerkeszti:

DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED.

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

az E. G. E. utkára.

NE HASZNÁLJON MÁST CSAK AZ EREDETI
KIPRÓBÁLT GYÓGYHATÁSÚ
„HANGYA” SÓSBORSZESZT!